

Fredmans Epistel N:o 25

Carl Michael BELLMAN (1740 - 1795)

*Som är ett försök till en pastoral i bacchanalisk smak,
skriven vid Ulla Winblads överfart till Djurgården.*

Blå-sen nu al-la, hör böl-jör-na sval-la, ås-kan går.
Sim-men tri-to-ner, och sjun-gen, mil-jo-ner, Frö-jas lov.

Ve-nus vill be-fal-la, där Nep-tun rår.
Sva-ren, pos-til-jo-ner i Nep-tuns hov.

Corno

Se Ve-nus i sin prakt.

Kring hen-ne hål-la vakt äng-lar; del-fi-ner, se-

fi-rer_ och. Pa-fos' he-la makt; vat-tu - nym-fer

plas-ka kring i ring.

2 Fåglarna titta, och fiskarna spritta ur sitt rum;

gastarna de sitta på havets skum.

Vädrena susa, sig böljorna krusa, bugna ner;

skyarna bli ljusa, och solen ler. (CORNO)

Venus på fältet är; snäckan, som henne bär,

sirad med vimplor och blomster, den gula vässen skär;

en triton med solhatt stor nu ror. (CORNO)

- 3 Dån hörs från logen, och säden fullmogen blixtrar nu;
göken gal i skogen så matt kuku.
Kråka och vipa nu näbbarna slipa, flyga snällt;
Pan han tar sin pipa och blåser gällt. (CORNO)
Hjortarna stångas, slåss; älgarna fly som bloss;
glimmande, simmande, Venus hon lämnar sin kaross,
går in i Palemons tjäll i kväll. (CORNO)
- 4 Venus, du täcka, fritt lämna din snäcka vid vår strand;
lustan sku vi väcka med glas i hand.
Ack! mina vänner, var en av er känner mina drag;
blåsen, goda männer, valthornen tag. (CORNO)
Du, Ulla Winblad kåt, gunga i roddarbåt.
Du är vår Venus; mamseller, gesäller gör din ståt;
stig i land på Pafos' ö, min mö. (CORNO)
- 5 Om denna parken rår kärleksmonarken och en kung;
Djurgåln heter marken; stöt valthorn, sjung!
Sjung till exempel om Fröjas små tempel, som här stå,
med uråldrig stämpel och mosså på. (CORNO)
Sjung här om jungfrumord, om hur en brud blir gjord,
hur under valthorn hon kämpar och spritter på ett bord,
Ulla Winblad, ingen skymf, min nymf. (CORNO)
- 6 Nig nu och buga, träd in i min stuga, dansa om!
Fröjas barn ä sluga; kom, Ulla, kom.
Hör du ej suset? Si värden i huset, Fader Berg;
valthornet och kruset ge gubben färg. (CORNO)
Djurgårdsherdinna snäll! här är Palemons tjäll;
här ser du herdar, som ragla båd morgon, middag, kväll,
herdar utan lamb och får. Gutår! (CORNO)
- 7 Blås, musikanter, för Ulla, galanter och förnäm.
Skira engageanter och diadem!
Putsa chinjongen och sväng roberonden, vid och stor.
Blåsen i portgången ett ståtligt kor! (CORNO)
Dyrka Kupidos namn; öppna din varma famn;
pusta och flåsa och flämta och blekna som en hamn.
Hjärtat klappar, pulsen går, han slår. (CORNO)
- 8 Sjungom nu alla! Lät kärlek befalla våra liv;
lät oss spelmän kalla till tidsfördriv.
Svalkom vår tunga och låtom oss sjunga glädjesång;
dansa, gamla, unga, nu på en gång! (CORNO)
Nymfer och friskt kalas, vällust i blod och glas,
sömniga ögon, friskt hjärta, fioler, sång och bas
var epistel innebär och lär. (CORNO)

Blåsen nu alla (Fredmans Epistel n:o 25)

Som är ett försök till en
pastoral i bacchanalisk smak,
skriven vid Ulla Winblads överfart
till Djurgården.

1
Blåsen nu alla,
hör böljorna svalla, åskan går.
Venus vill befalla,
där Neptun rår.
Simmen tritoner¹,
och sjungen, miljoner, Fröjas lov.
Svaren, postiljoner
i Neptuns hov.
(CORNO)
Se Venus i sin prakt.
Kring henne hålla vakt
änglar, delfiner, sefirer
och Pafos' hela makt;
vattunymfer plaska kring i ring.

2
Fåglarna titta,
och fiskarna spritta
ur sitt rum;
gastarna de sitta på havets skum.
Vädrena susa,
sig böljorna krusa,
bugna ner;
skyarna bli ljusa,
och solen ler.
Venus på fältet är;
snäckan, som henne bär,
sirad med vimplar och blomster,
den gula vässen skär;
en triton med solhatt stor nu ror.

Die (=die Epistel) ein Versuch ist einer
Pastorale in bacchanalischem Geschmack,
geschrieben bei Ulla Winblads Überfahrt
nach Djurgården.

Blast nun alle,
hört die Wogen fluten, der Donner rollt,
Venus will gebieten,
wo Neptun herrscht.
Schwimmt, Tritone¹,
und singt, (ihr) Millionen, Frejas Lob.
Antwortet, Postillione²,
in Neptuns Hof.
(Horn)
Seht Venus in ihrer Pracht,
rings um sie halten Wacht
Engel, Delphine, Zephire
und Paphos'³ ganze Macht;
Wassernymphen plätschern rings im Kreis.

Die Vögel schauen
und die Fische springen
aus ihrer Behausung (*wörtl.* Zimmer);
die Dämonen sitzen auf des Meeres Gischt.
Die Winde sausen,
die Wellen kräuseln sich,
buchten sich hinab;
die Wolken werden hell
und die Sonne lächelt.
Venus ist auf dem Feld;
die Schnecke, die sie trägt,
verziert mit Wimpeln und Blüten,
zerteilt (*wörtl.* schneidet) das gelbe Schilf;
ein Triton mit großem Sonnenhut⁴ ist jetzt
[am Ruder (*wörtl.* rudert jetzt)].

3
Dån hörs från logen,
och säden fullmogen blixtrar nu;
göken gal i skogen
så matt kuku.
Kråka och vipa
nu näbbarna slipa,
flyga snällt;
Pan han tar sin pipa
och blåser gällt.
Hjortarna stångas, slåss;
älgarna fly som bloss;
glimmande, simmande,
Venus hon lämnar sin kaross,
går in i Palemons tjäll i kväll.

4
Venus, du täcka,
fritt lämna din snäcka
vid vår strand;
lustan sku vi väcka
med glas i hand.
Ack! mina vänner,
var en av er känner mina drag;

blåsen, goda männer,
valthornen tag.
Du, Ulla Winblad kåt,
gunga i roddarbåt.
Du är vår Venus;
mamseller, gesäller gör din ståt;
stig i land på Pafos' ö,
min mö.

Getöse hört man von der Scheune
und die Saat blitzt jetzt vollreif;
der Kuckuck ruft im Wald
so matt 'kuckuck'.
Krähe und Kiebitz
wetzen jetzt die Schnäbel,
fliegen freundlich;
Pan [er] nimmt seine Flöte
und bläst schrill.
Die Hirsche stoßen sich, kämpfen;
Elche fliehen wie Funken;
glänzend, schwimmend,
verlässt Venus ihre Karosse,
geht in Palemons⁵ Hütte heute abend.

Venus, du Anmutige,
frei verlasse deine Schnecke
bei unserem Strand;
die Lust wollen wir wecken
mit (dem) Glas in der Hand.
Ach! Meine Freunde,
jeder von euch kennt meine Gesinnung,
(jeder von euch weiß, wohin es mich zieht)
blast, gute Männer,
die Waldhörner nehmt.
Du, Ulla Winblad übermütig (*kåt* = geil),
schaukle im Ruderboot.
Du bist unsere Venus;
Mamsellen, Gesellen bilden dein Gefolge;
steig an Land auf Paphos' Insel,
meine Braut.

5

Om denna parken
rår kärleksmonarken
och en kung;
Djurgåln⁶
heter marken;
stöt valthorn, sjung!
Sjung till exempel
om Fröjas små tempel,
som här stå,
med uråldrig stämpel och mossa på.
Sjung här om jungfrumord,
om hur en brud blir gjord,
hur under valthorn
hon kämpar och spritter på ett bord,
Ulla Winblad,
ingen skymf, min nymf.

6

Nig nu och buga,
träd in i min stuga, dansa om!
Fröjas barn ä sluga;
kom, Ulla, kom.
Hör du ej suset?
Si värden i huset, Fader Berg;
valthornet och kruset
ge gubben färg.
Djurgårdsherdinna snäll!
här är Palemons tjäll;
här ser du herdar,
som ragla båd morgon,
middag, kväll,
herdar utan lamb och får. Gutår!

7

Blås, musikanter,
för Ulla, galanter och förnäm.
Skira engageanter⁷ och diadem!
Putsa chinjongen⁸
och sväng roberonden⁹,
vid och stor.

Über diesen Park
herrschen Liebesmonarch
und (ein) König;
'Djurgården'⁶ (Tiergarten)
heißt die Gemarkung
stoßt ins Waldhorn, singt!
Sing zum Beispiel
von Frejas kleinen Tempeln,
die hier stehen,
mit uraltem Stempel und Moos darauf,
sing hier von Jungfrauenmord,
davon wie eine Braut gemacht wird,
wie beim Klang des Waldhorns
sie kämpft und zuckt auf einem Tisch,
Ulla Winblad,
keine Schmach, meine Nymphe.

Knickse nun und verneige dich,
tritt ein in meine Stube, tanze noch einmal!
Frejas Kinder sind schlau;
komm, Ulla, komm.
Hörst du nicht das Gesause?
Sieh der Gastgeber im Haus, Vater Berg;
das Waldhorn und der Krug
geben dem Alten Farbe.
(Du) freundliche Hirtin von Djurgården!
Hier ist Palemons Hütte;
hier siehst du Hirten,
die taumeln morgens,
mittags, abends,
Hirten ohne Lämmer und Schafe. Prosit!

Blast, Musikanten,
für Ulla, galant und vornehm.
putzt die Engageanten⁷ und Diademe!
Richtet das Nackenhaar
und schwenkt die Reifröcke,
weit und groß!

Blåsen i portgången
ett ståtligt kor!
Dyrka Kupidos namn;
öppna din varma famn;
pusta och flåsa och flämta
och blekna som en hamn.
Hjärtat klappar,
pulsen går, han slår.

8

Sjungom nu alla!
Lät kärlek befalla våra liv;
lät oss spelmän kalla
till tidsfördriv.
Svalkom vår tunga
och låtom oss sjunga glädjesång;
dansa, gamla, unga,
nu på en gång!
Nymfer och friskt kalas,
vällust i blod och glas,
sömniga ögon, friskt hjärta,
fioler, sång och bas
var epistel innebär och lär.

Blast in die Pforte
wie ein stattlicher Chor!
Ehre Kupidos Name;
öffne deine warmen Arme;
atme schwer und verschnaufe
und keuche und erbleiche wie ein Hafen.
Das Herz pocht,
der Puls geht, es schägt.

Singen wir nun alle!
Lasst Liebe unser Leben befehligen;
lasst uns Spielleute rufen
zum Zeitvertreib.
Kühlen wir unsere Zunge
und lasst uns einen Freudengesang singen;
tanzt, alte, junge,
jetzt alle zusammen (*wörtl.* auf ein Mal)
Nymphen und frischer Schmaus,
Wollust in Blut und Glas,
schlaftrunkne Augen, taufisches Herz,
Geigen, Gesang und Bass -
jede Epistel gibt Weisung und lehrt!

¹ Triton, Sohn des Poseidon und der Amphitrite; Meeresgott - halb Mensch, halb Fisch, der in einem goldenen Palast auf der Tiefe des Meeres lebt.

² Später vervielfachte man den Triton und stellte sie den Nereiden zur Seite.

³ Postillione = gemeint sind Tritone, die auf ihren Schneckenmuscheln blasen.

⁴ Paphos, Stadt auf Zypern, war Mittelpunkt der Aphrodite-Verehrung.

⁵ Zu Bellmans Zeiten waren Strohhüte für Damen in Mode.

⁶ Palemon, Hirtenname; in der antiken Mythologie gab es einen Meeresgott mit diesem Namen, der bei Sturm die Schiffe in den Hafen führte.

⁷ Djurgåln = Djurgården, Inselstadtteil von Stockholm, wo früher der königliche Tiergarten war, angrenzend an wohl überwiegend noch ländliches Leben.

⁸ Beliebtes Ausflugsziel.

⁹ engageanter, Verzierung aus Leinen oder Spitzen, die von den Ärmeln der Damenkleider herunterhingen. Diese Mode kam Ende des 17. Jahrhunderts in Frankreich auf und hielt sich bis Ende des 18. Jahrhunderts.

¹⁰ Chinjong = Chignon; Nackenhaar, welches in einem Beutel aus Stoff oder Leder zusammengehalten wird.

¹¹ roberonde, typisches Rokoko-Kleid mit weitem Rockteil (*franz.* 'rundes Kleid'), in der Taille eng geschnürt, Oberteil über der Brust drapiert und weit ausgeschnitten.